

VGR Analys 2022:6
2022-02-23

Bilaga till fördjupad uppföljning av företagsstöd 2021

1 Inledning

WSP har i uppdrag av Västra Götalandsregionen (VGR) att löpande utvärdera företagsstödet i Västra Götaland. Under perioden 2021–2023 utvärderas årligen stödtyperna konsultcheckar, FoU-kort Avancerat, sådd och investeringsbidrag. Resultaten presenteras varje år i en powerpoint-rapport som dels visar slutsatser om företagsstödet betydelse utifrån en enkät som stödföretagen för det aktuella utvärderingsåret haft möjlighet att besvara. Dels en deskriptiv analys av utvecklingen i stödföretagen jämfört med utvecklingen i en kontrollgrupp av företag som inte haft företagsstöd.

2021 års utvärdering studerar företag som fått stöd slututbetalt år 2017 och hur dessa företag utvecklats under perioden 2017–2020. För enkäten använder utvärderingen år 2021 svar från företag som fått stöd slututbetalt år 2019.

Nedanstående metodbilaga syftar till att presentera tillvägagångssätt för konstruktion av jämförelsegrupper för den deskriptiva jämförelsen mellan stödföretag och kontrollgrupper samt tillvägagångssätt för enkätundersökningen år 2021.

2 Konstruktion av jämförelsegrupper

För företag som har fått finansiering i form av företagsstöd från VGR har WSP i data försökt att identifiera jämförelseföretag som är lika i ett antal olika, på förhand definierade aspekter. Inledningsvis är det värt att notera att det i alla typer av matchningsstudier behöver göras en avvägning mellan hög internvaliditet (matchningskvalitet) och hög extern validitet (representativitet). Dessvärre är det vanligt att ambitioner att öka matchningskvaliteten (interna validiteten) sker på bekostnad av minskad representativitet (externa validiteten). Höga krav på matchningskvalitet, exempelvis att företagen är lika i många dimensioner eller att matchning sker på detaljerade variabler, leder vanligtvis till att matchningen bara kan göras på ett förhållandevis fåtal företag. En konsekvens är att företag som inte matchas inte utgör en del av populationen för den slutgiltiga analysen. I den matchning som utgör underlaget för denna rapport har utgångspunkten varit att få en rimlig balans mellan den interna och externa validiteten vilket i realiteten innebär att vi försökt använda så mycket information som möjligt, men utan att förlora för många företag för den slutgiltiga analysen.¹

2.1 Förutsättningar och grupper

Inom uppdraget har två grupper av potentiella jämförelseföretag definierats. Den första av dessa grupper omfattar alla företag i Sverige. Fördelen med denna grupp är att det i matchningssteget går att vara mer precis vad gäller exempelvis branschtillhörighet och andra variabler. Nackdelen är att denna matchning inte tar hänsyn till regional heterogenitet.

¹ Det teoretiska ramverket för framtagandet av jämförelsegrupper baseras på Iacus, S.M., King, G. & Porro, G. (2010). "Causal inference without balance checking: Coarsened exact matching", *Political analysis advances*, 20(1): 1–24

Exempel på regional heterogenitet är att det finns olika företagsklimat och förutsättningar för företagande i olika delar av landet.

Den andra kontrollgruppen utgörs av icke stödmottagande företag från enbart Västra Götaland. Syftet med att använda denna grupp är att i än högre grad eliminera skillnader i regional heterogenitet, men på bekostnad av matchningsprecisionen.

2.2 Tidsaspekter och matchningsvariabler

2.2.1 Tidsaspekter

Samtliga företag som ingår i populationen har fått stöd (såddfinansiering, konsultcheckar, investeringsbidrag eller FoU-kort Avancerat) år 2017. För dessa företag, och för de i den potentiella kontrollgruppen, har data inhämtats för 2020, 2019, 2018, 2017 och 2016. Data innehåller således endast ett år före stöd och har en uppföljningstid på tre år. Året för stöd har utelämnats. Denna design är problematisk av flera skäl. Ett är att företag kan ha påbörjat stödåtgärden före 2017 varför det som kallas före-period inte nödvändigtvis behöver innebära detta. Det andra problemet är att det är svårt att bedöma matchningskvaliteten i en vidare mening än för enbart de variabler som det matchats på. Om data funnits tillgängligt för en längre tid hade det funnits möjlighet att studera utvecklingen av utfallsmåtten före stöd för de båda grupperna.

2.2.2 Matchningsvariabler

Som matchningsvariabler har följande variabler använts:

Bransch

Företagen som fått stöd och de som utgör den potentiella jämförelsegruppen ska tillhöra samma bransch. För matchningen som gjorts baserat på alla företag i Sverige har branschmatchning gjorts på SNI 4 siffernivå, dvs. en mycket finfördelad branschmatchning. Matchningen baserat på företag i Västra Götaland har genomförts på SNI 2 siffernivå.

Omsättningsnivå – grupperat

För att gruppera omsättningsnivån har en variabel som anger vilken decantil av omsättning som företaget tillhör. Detta innebär att omsättning delats i 10 olika grupper inom vilken matchningen sker. Grupp ett utgörs av de 10 procent med lägst omsättning och grupp 10 av företag som är bland de 10 procent av företag som har den högsta omsättningen.

Produktivitet

Produktivitet har definierats som arbetsproduktivitet, dvs. produktion mätt som nettoomsättning dividerat med antalet anställda. Ett problem med att beräkna arbetsproduktiviteten är att en inte försumbar del av företagen antingen saknar uppgift om anställda eller har 0 anställda. För att beräkna arbetsproduktiviteten har företag med noll respektive uppgift saknas tilldelats en anställd. Liksom för omsättningsnivån har företagen delats in i 10 decentiler. Företagens decentiltillhörighet har sedan använts i matchningen.

Antal anställda – grupperat

Antalet anställda har grupperats enligt följande: 0, 1–5, 6–10, 11–15, 16–20, 21–50, 51–100, 101–200, 201–500, 501–1000, 1001–2000, 2001–5000 och över 5000. Denna storleksklassificering ligger nära den som i vanliga fall används av Statistiska centralbyrån.

Resultat – positivt eller negativt

Företagets resultat har delats in i två grupper: företag med positivt resultat och företag med negativt resultat.

Etableringsår

I de diskussioner som föregick analysarbete lyftes etableringsåret som en matchningsvariabel, dock enbart för företag med såddfinansiering. WSP har valt att använda etableringsår för samtliga stöd. Motivet är att WSP vill kunna analysera samtliga företag som fått stöd samtidigt. Till skillnad från de andra matchningsvariablerna har WSP valt att inte matcha exakt på etableringsår vilket innebär att det kan finnas vissa mindre skillnader.

2.3 Matchningsresultat, användning och justeringar

2.3.1 Matchningsmetod

Matchning har genomförts med s.k. Coarsened Exact Matching, CEM (se Iacus et al., 2010). I princip är metoden en generalisering av att finna statistiska tvillingar men med den skillnaden att CEM tillåter mer än en tvilling. Exempel: Om matchning genomförs på de tre variablerna bransch, positivt resultat och klassindelad antalet anställda. Om då ett företag som fått stöd tillhör tillverkningsindustrin, har positivt resultat och har 10–15 anställda identifieras samtliga andra företag som alla har samma karaktäristika. Eftersom matchningsförfarandet identifierar samtliga tvillingar kan det vara så att ett 'stödföretag' jämförs med samtliga tvillingar. Om så är fallet ska analyserna genomföras med vikter (jfr. samplevikter).

2.3.2 Matchningskvalitet

Med matchningskvalitet avses här hur väl matchningsförfarandet har lyckats att välja ut företag som är så lika som möjligt. I den matchningen som genomförts valdes att genomföra matchningen exakt på alla variabler utom etableringsår varför det efter matchning inte finns några mätbara skillnader i dessa egenskaper. För etableringsår finns det, som nämnts, små skillnader. Det är dock värt att notera att i begreppet matchningskvalitet ingår även att det är 'rätt variabler' som valts ut för matchning. Med rätt variabler menas ofta alla variabler som påverkar att ett företag söker stöd och som samtidigt påverkar de utfallen som stöden avser att påverka. Huruvida detta antagande är uppfyllt eller ej går inte att testa utan det förutsätts.² De diskussioner som hållits med VGR och handläggare av stöden har haft syftet att identifiera dessa variabler.

² Antagandet om att rätt variabler valts går i den engelskspråkiga litteraturen under benämningen Conditional Independence Assumption (CIA).

2.4 Slutligt antal företag i stöd- och kontrollgrupper i 2021 års utvärdering

I 2021 års utvärdering återfinns flest företag i stödtypen konsultcheckar och minst antal företag i stödtypen investeringsbidrag. I tabell 1 redovisas antal stödföretag per stödtyp och motsvarande företag i kontrollgrupp Sverige och kontrollgrupp Västra Götaland som stödföretagen matchas mot och jämförs med i utvärderingen.

Tabell 1. Antal stödföretag efter typ av stöd och antal företag i kontrollgrupperna

Typ av stöd	Stödföretag	Kontrollgrupp Sverige	Kontrollgrupp Västra Götaland
Konsultcheckar	68	2 216	1 076
Sådd	21	2 863	1 652
Investeringsbidrag	8	326	166
FoU-kort Avancerat	13	2 521	680

3 Enkätundersökning

Enkätundersökningens primära syfte är att följa upp hur stöden används av företagen och hur företagen upplever att stöden bidrar till resultat och eventuell förändring av konkurrenskraften.

Enkäten har utgått från de frågor som ställts till stödföretag vid 2018 års undersökning men med vissa justeringar. Eftersom enkäten – som är en webbenkät – har genomförts, distribuerats och analyserats på motsvarande sätt som föregående år, finns det möjligheter att jämföra resultat mellan åren. Enkätfrågorna presenteras i slutet av denna metodbilaga. De företag som fått enkät under 2021 är de som fått stöd slututbetalt under år 2019.

Enkäten skickades ut till e-postadresser distribuerade av VGR. Sammanlagt skickades enkäten till 124 företag. Innan enkätutskicket hade VGR mailat mottagarna och uppmuntrat dessa att svara på den kommande enkäten. Enkäten var öppen för svar i fyra veckor och under denna period gjordes tre påminnelseutskick. Totalt inkom 92 svar, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 74 procent. Andelen svarande är något lägre än förra årets undersökning (76 procent). Bortfallsanalysen indikerar inte att det föreligger några systematiska bortfall avseende stödform eller företag.

Tabell 2. Svarspopulation och svarsfrekvens år 2021 avseende företag som fått stöd slututbetalt år 2019

Stödtyp	Antal skickade	Svarat	Svarsfrekvens
Konsultcheck	65	45	69%
Sådd	38	31	82%
Investeringsbidrag	9	6	67%
FoU-kort Avancerat	12	10	83%
Samtliga	124	92	74%

4 Enkätfrågor

Vilken typ av kostnader har stödet från Västra Götalandsregionen använts till att finansiera?

Det är möjligt att kryssa i flera olika svarsalternativ.

Investering i t.ex. maskiner, utrustning, programvara eller lokaler

Köp av extern forskningskompetens (forskningsinstitut, universitet, högskola)

Köp av extern kompetens exklusive forskning (t.ex. konsult)

Nyttjande av extern utrustning/lokaler, t.ex. laboratorium, test-/mätutrustning etc.

Marknadsföring, finansiering av marknadsaktiviteter

Annat, nämligen:

Har det finansiella stödet från Västra Götalandsregionen använts till att finansiera något av följande?

Det är möjligt att kryssa i flera olika svarsalternativ.

Utveckling av företagets befintliga produkter eller tjänster

Utveckling av för företaget helt ny produkt eller tjänst

Utveckling av företagets produktion eller produktionsprocesser (metoder, verktyg, arbetssätt)

Utveckling av företagets affärsidé, affärsområden eller varumärke

Utveckling av företagets marknadsföring och försäljning i Sverige

Utveckling av företagets marknadsföring och försäljning i andra länder

Utveckling av nya affärskontakter i Sverige

Utveckling av nya affärskontakter i andra länder

Kommentar:

.....

.....

.....

**Bedömer du att insatsen som gjordes med det finansiella stödet från Västra
Götalandsregionen hittills har bidragit till att...**

	Definitivt inte	Troligtvis inte	Kanske	Troligtvis	Definitivt	Vet ej/kan ej bedöma
Företagets produktion/processer är mer effektiva	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företagets produktion/processer håller högre kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget nu erbjuder nya produkter eller tjänster på marknaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget nu erbjuder produkter eller tjänster med nya eller förbättrade egenskaper på marknaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka företagets kunskapsnivå	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget ökat sin produktionskapacitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget fått nya kunder i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget fått nya kunder i andra länder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget inlett samarbete med nya leverantörer, distributörer eller affärspartners i Sverige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Företaget inlett samarbete med nya leverantörer, distributörer eller affärspartners i andra länder	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentar:

.....

Har stödet bidragit till förbättringar avseende miljö?Ja Nej Vet ej **Har stödet bidragit till förbättringar kopplat till miljö avseende något/några av nedanstående områden?**Utveckling av nya produkter eller tjänster på marknaden som bidrar till en bättre miljö Effektivt utnyttjande av resurser Minskad energianvändning, övergång till förnybar energi eller produktion av förnybar energi Skapat cirkulära flöden eller minskat avfall Fasat ut eller ersatt farliga ämnen Annat, nämligen:

Har stödet bidragit till förbättringar avseende social hållbarhet?Ja Nej Vet ej **Har stödet bidragit till förbättringar kopplat till social hållbarhet avseende något/några av nedanstående områden?**

Vi har anställt nya medarbetare som bidragit till en ökad mångfald bland de anställda (Ex. kön, etnicitet, funktionsvariationer, utbildningsbakgrund)

Vi har ökat kompetensen i hela eller stora delar av personalstyrkan

Vi har förbättrat arbetsmiljön

Utveckling av nya produkter eller tjänster som bidrar till ökad jämställdhet eller jämlikhet

Utveckling av nya produkter eller tjänster som bidrar till en ökad hälsa

Utveckling av nya produkter eller tjänster som bidrar till ett mer socialt hållbart samhälle

Annat, nämligen:

Ge gärna exempel på hur produkten/tjänsten bidrar till ökad jämställdhet eller jämlikhet, ökad hälsa eller ett mer socialt hållbart samhälle

.....

.....

.....

Bedömer du att insatsen som gjordes med stöd från Västra Götalandsregionen hittills har bidragit till att...

	Definitivt inte	Troligtvis inte	Kanske	Troligtvis	Definitivt	Vet ej/kan ej bedöma
Öka företagets omsättning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka företagets export	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka antal anställda i företaget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sänka företagets kostnader	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öka företagets lönsamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Bedömer du att effekten av insatsen som finansierats med stöd från Västra Götalandsregionen blev som förväntat?

Ja, till fullo

Ja, delvis

För tidigt att avgöra

Nej

Vet ej/kan ej bedöma

Kommentar:

.....

.....

.....

Bedömer du att insatsen hade genomförts även utan det finansiella stödet från Västra Götalandsregionen?

Ja, fullt ut

Ja, men i mindre skala

Nej, inte alls

Vet inte

Kommentar:

.....

.....

.....

**Sammantaget, anser du att insatsen som medfinansierats från Västra
Götalandsregionen har haft någon betydelse för att stärka ditt företags konkurrenskraft?**

Ange ditt svar på en skala mellan 1–10, där 1 = inte alls och 10 = i högsta grad

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

*Vet ej/ ingen
uppfattning*

Hur tycker du att stödhanteringen hos Västra Götalandsregionen fungerat vad gäller...

	Mycket dålig	Ganska dålig	Varken bra eller dålig	Ganska bra	Mycket bra	Vet ej/ingen åsikt
Skriftlig information om stödet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Blanketter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Handläggningstiden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hemsidan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivning, vägledning från handläggare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rekvisition/begäran om utbetalning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Stödhanteringen som helhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentar:

.....

.....

.....

Hur finansierade företaget insatsen utöver stöd från Västra Götalandsregionen?

Flera svar är möjliga

- Eget kapital*
- Bank*
- Almi*
- Kund*
- Samarbetspartner*
- Annat sätt, nämligen*

Vilken är din (nuvarande) position i företaget?

- VD
- Affärsområdeschef,
produktionschef, enhetschef eller
liknande
- Ekonomichef
- Annat, nämligen

VD på företaget är en...

- kvinna
- man
- annat/vill ej
uppges

Hur många anställda har företaget idag?

Antal kvinnor:

Antal män:

Har du några avslutande synpunkter eller tankar som du vill dela med dig av?

.....

.....

.....

2022-02-23

Dokumentnamn: Bilaga till fördjupad uppföljning av företagsstöd 2021

Diarienummer: RUN 2022–00037

Kontaktperson: Katarina Ahlin, enhet samhällsanalys,

Koncernstab regional utveckling, Koncernkontoret